Klockan är 9.00 den 21 juni 1917 och människor har samlats vid Järnvägsstationen i Jönköping. De väntar på kung Gustav V som kommer på besök till staden. En bil står färdig att sköta transporten.

REGEMENTE I 12

Fem soldater med gevär och packning utanför Jönköpings Regemente I12.
ett infanteriförband inom svenska armén som verkade i olika former åren 1623–1927.
Förbandsledningen var förlagd i Jönköpings garnison i Jönköping.

Personalen på Fogelbergs charkuteri, som låg på Trädgårdsgatan 5 i kvarteret Hackan i Jönköping. Fotograf Gustav Andersson kom och frågade om han fick ta ett kort. Det togs i början på veckan. Det är dåligt med korv på bilden eftersom korven kom på tisdagar. Brita Bostig, gift Lejon, försäljare. Arbetade på charkuteriet 1935-1946. Hon var syster till Elin, som ägde affären tillsammans med sin man.

Tolv män är uppställda på rad i ett fotbollsmål på fotbollsplanen på Ryhovsområdet i Jönköping. Alla har fotbollsdräkter utom siste man i raden.

JÖNKÖPINGS HISTORIA

Anders Dernback bildspel / text Wikipedia

Jönköping

Fyra unga män på cyklar på Västra torget vid nuvarande Olof Palmes plats i Jönköping. Från vänster Georg Bard (1), Kent Andersson (2), Alvar Larsson (3), Nisse Andersson (4) ?.

Jönköpings Östra station

Jönköpings Östra station låg där Erik Dahlbergsgymnasiet nu finns. Järnvägen var Jönköping-Gripenbergs Järnväg (JGJ) som inte kom längre än till Vireda. JGJ var i drift 1894-1935. Loket JGJ 9 finns bevarat av Skärstads hembygdsförening.

Flaggan i bruk åren 1844 - 1905

Gården gamla Dalvik på Bymarken-Dunkehalla i Jönköping, år 1905. Här ses kriminalare Landén (sandsäcksbegravningens upptäckare). Unionsflaggan är hissad.

Svensk – Norsk Union 1814 - 1905

Kvinnor och barn framför ett hus vid Högabergsgatan, Gustavslund, Dunkehalla i Jönköping.

Stående överst: Elsa Eng g. Gudmundsson, Anna Lundin, Greta Johansson, Hedvig Nydén, Kerstin Nydén, Karin Johansson, Amanda Häll, Ester Thorén.

Stående nedre: Ivan Gudmunsson, B Johansson, Henry Nydén, Olle Häll, Lennart Johansson, Johansson, Häll, Thorén, Thorén.

Jönköpings historia 1

Det finns ett tiotal fornlämningar bevarade, varav tre är stora bronsåldershögar, bland andra "Lustigkulle" på Rosenlund. De övriga är stensättningar från järnåldern. Vidare märks ett depåfynd från bronsåldern och ett offerfynd från folkvandringstiden.

Jönköping grundades troligen under Magnus Ladulås tid som handelsort och som en gränsort mot Danmark. Jönköping var Eriksgatans sydligaste punkt. Där sammanströmmade Lagastigen och Nissastigen. Den 18 maj 1284 fick staden sina första kända stadsprivilegier, avfattade på latin av Magnus Ladulås i ett på Alsnö i Mälaren dagtecknat dokument. Det är Sveriges äldsta bevarade privilegiebrev.

Jönköpings historia 2

Privilegierna bekräftades och förnyades bland annat 1288, 1338 och 1349 av Magnus Eriksson, 1417 av Erik av Pommern, av Karl Knutsson och av de tre Sturarna. Sten Sture den äldre avled i Jönköping 1503. Gustav Vasa utökade 1524 stadens stapelrätt. Men redan den 21 december 1278 utfärdade Magnus Ladulås "in castro Junakøpung" (från Jönköpings fäste), ett på latin skrivet brev rörande utbyte av kronogods. Efter 1300-talets mitt ersattes ofta formen Junakøpunger med Jonakøpunger. Omkring år 1400 ändras namnet till Jønakøpung, varefter namnet Jönköping befästs. De äldsta beläggen för en stadsbildning går tillbaka till 1270- och 1280-talen. År 1283 grundades ett franciskanerkloster vid Lillesjön, senare kallad Munksjön, vilket bidrog till utvecklingen. En gynnsam privilegiepolitik från Kronan och ett allmänt ekonomiskt uppsving gav goda tillväxtbetingelser.

Jönköpings historia 3

Under 1400-talet hade Jönköping utvecklats till en medelstor stad med kanske 1 000 invånare. Handeln baserades då på export av animalieprodukter och oxdrifter till Bergslagen. Genom sitt strategiska läge drogs Jönköping in i maktkampen om den nordiska unionen och utsattes för upprepad förstörelse och brand. År 1567 skövlades och brändes staden under Daniel Rantzaus fälttåg och inför en väntad belägring under Kalmarkriget 1612 brände borgarna själva sin stad. Staden återuppbyggdes efter en flytt en bit österut, och den nya staden fick kungliga privilegier 1614 och 1620. Befolkningsutvecklingen stagnerade under senmedeltid och 1500-talet, men en ny expansion kan skönjas från 1590-talet. Arbetet med att efter reformationen bygga om det tidigare franciskanklostret till ett kungligt slott med befästningsverk skapade i förening med en merkantilistisk stödpolitik en gynnsam ekonomisk grogrund.

Jönköpings historia 4

Befolkningen till cirka 2 500 vid 1600-talets slut. Under hertig Karls regering började järnmalmen vid Taberg utnyttjas och förberedelser gjordes för anläggandet av ett vantmakeri i Jönköping. Gustav Adolf försökte fullfölja faderns planer och anlade även Jönköpings gevärsfaktori vid Dunkehallaån. Smedjegatan, som inte är helt rak, visar att man då fortfarande nyanlade på medeltida oregelbundet sätt. Vid nuvarande Hovrättstorget byggdes år 1650 hovrättshuset och år 1699 Rådhuset.

När Skåne, Halland och Blekinge efter freden i Roskilde 1658 blev svenska, förändrades Jönköpings förutsättningar. Stadens militära roll föll bort, men förlusten kompenserades delvis av att Jönköping från 1634 blev administrativt centrum och säte för Göta hovrätt. Dock blev 1700-talet ett stagnationens sekel i Jönköpings historia. Slottet ödelades 1737 av en vådeld. Staden hade år 1800 mindre än 3 000 invånare.

Jönköpings historia 5

1800-talets Jönköping är känt som liberalernas och tändstickornas stad. Åren 1843–72 utkom det liberala Jönköpingsbladet, och 1845 grundades Jönköpings tändsticksfabrik. I båda projekten var Johan Edvard Lundström en drivande kraft. Ända in på 1880-talet tillhörde Jönköping rikets mest expansiva städer. Göta kanals tillkomst (1822–32) gynnade köpenskap och sjöfart. Efter utbyggnad av hamnen vid 1800-talets mitt och järnvägsförbindelser (med Falköping 1863 och Nässjö 1864) växte industrier fram med bland annat Jönköpings Mekaniska Werkstad och Munksjö pappersbruk. Tillväxttakten var efter 1885 långsammare.

Jönköping-Gripenbergs Järnväg, JGJ lok 2. Personal vid Jönköping Östra.

Jönköpings historia 6

Sommaren 1948 inträffade de så kallade Tattarkravallerna i Jönköping. Dessa var kravaller riktade mot resandefolket som var bosatta i stadsdelen Öster. Många resande blev under kravallerna misshandlade och flera fick sina hem vandaliserade. Under och efter kravallerna flydde många resande staden.

Från år 1900 utvecklades Bäckalyckans villastad vid Junebäcken i väst, samtidigt som enkla arbetarförstäder växte fram i Torpa kring stadsgränsen i söder. År 1910 inkorporerades denna utomgränsbebyggelse till staden.

Jönköping fick en ny järnvägsstation 1984, ritad av Carl Nyrén. På det nedlagda regementet A6:s område har ett köpcentrum skapats och många kunskapsintensiva företag har etablerat sig där. I anslutning till mässcentret Elmia finns Jönköpings konserthus.

Gustaf VI Adolfs besök i Jönköping. Rådhustrappan.

Vätterstranden
Jönköping

Jönköping City

Huskvarna stad

Huskvarna

Jönköpings historia 7

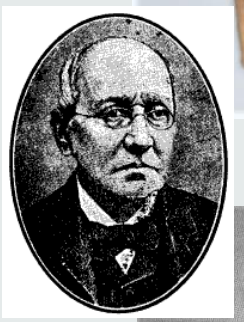

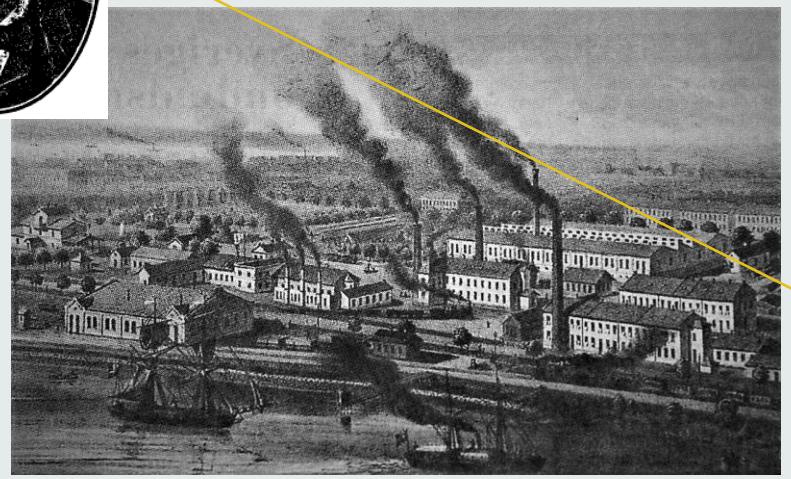

Jönköping kallas tändsticksstaden, vilket grundar sig på de framgångar som Jönköpings Tändsticksfabrik från slutet av 1800-talet hade med sina säkerhetständstickor. Inte mindre än fem tändsticksfabriker var under glansåren verksamma i staden.

Jönköpings Tändsticksfabriks AB med säte i Jönköping grundades 1857 genom en sammanslagning av bröderna Lundströms tändsticksfabrik, grundad 1845, med fem andra ledande tändsticksfabriker. Företaget förvärvades av Ivar Kreuger 1917 i samband med grundandet av Svenska Tändsticks Aktiebolaget (STAB) som är ursprunget till dagens Swedish Match AB.

***Johan Edvard Lundström**, född 28 april 1815 i Jönköping, död där 17 juli 1888, var en svensk industriman och uppfinnare, även kallad "den svenska tändsticksindustrins fader".*

Vulcans Tändsticksfabrik

Tändsticksaskar

Utställningstext: Hugo Blidborg 1902-1998 var steward på SALs båtar under 1930-1950-talen. Fadern torpare. Hugo läsbegåvad. Tog studenten som privatist 1926. Började på SAL som däcksstewardsassistent 1938 och arbetade på Drottningholm, Gripsholm och Stockholm fram till 1959. Han har samlat på mycket från resorna, broschyrer, rutter och annat. Han har skrivit berättelser och dikter om livet till sjöss. Han målade också tavlor och spelade fiol.

Han var ogift och bodde ofta inneboende i Stockholm de tider han var ledig från sjölivet.

Produktion 1917 - 1970
TILLVERKARE Svenska Tändsticksaktiebolaget

Säkerhetständstickan

Utvecklingen av den fosforfria säkerhetständstickan som uppfanns av Gustaf Erik Pasch (1788-1862) och som han 1844 fick svenskt patent - det svenska patentet på säkerhetständstickan gick ut 1859 - på och senare patenterade i många andra länder kom att bli en avgörande faktor för att göra Sverige till ett ledande land inom tändsticksproduktion. J. E. Lundström vidareutvecklade - tillsammans med brodern Carl Frans Lundström - Gustaf Erik Paschs patent efter att ha fått prov på röd fosfor under Londonutställningen 1851 av den brittiska firman Albright and Wilson, som ett par år senare blev huvudleverantör av röd fosfor till hela tändsticksindustrin. På säkerhetständstickan ersattes den vita fosforn av ofarlig röd fosfor som bands till ett plån på utsidan av tändsticksasken. Tillverkningen av den nya tändstickan kom igång omkring 1853 och på världsutställningen i Paris 1855 fick man en särskild utmärkelse för uppfinningen. Övergången till säkerhetständstickor gjorde att företagets tillverkningsvolym ökade snabbt. Redan 1858 tillverkade och sålde bröderna närmare 12 miljoner "elddon" (askar) och Jönköpings tändsticksfabrik kom från cirka 1860 och framåt att inta en ledande ställning i världen under många år på produktion och försäljning av säkerhetständstickor.

Londonutställningen 1851, eller The Great Exhibition of works of Industry of All Nations

Här visade man och gjorde reklam för de Svenska tändstickorna

Kristallpalatset eller Crystal Palace var en gjutjärns- och glasbyggnad som ursprungligen restes i Hyde Park, London

Drottning Viktoria öppnar Londonutställningen

Försäljning till Ivar Kreuger 1917

År 1913 försökte Ivar Kreuger förmå Jönköpings tändsticksfabriker att gå samman med hans under 1913 grundade AB Svenska Förenade Tändsticksfabriker, men detta avböjdes av företaget. Det skulle dröja till 1917 då Ivar Kreuger med hjälp av Handelsbanken och Emissionsbolaget, köpte upp Jönköpings tändsticksfabriks AB och i samband med förvärvet grundade Svenska Tändsticks Aktiebolaget (STAB) med Ivar Krueger som verkställande direktör. STAB kom att omfatta samtliga tändsticksfabriker i Sverige inkluderat alla råvaruföretag och även de ledande företag i Sverige som tillverkade tändsticksmaskiner.

Tillverkningen vid huvudfabriken i Jönköping lades ner 1940. Systerfabriken, Jönköpings västra tändsticksfabrik, fortsatte med produktionen fram till 1970

Tändsticksmuseet Jönköping

https://sv.wikipedia.org/wiki/T%C3%A4ndsticksmuseet#/media/Fil:J%C3%B6nk%C3%B6ping_T%C3%A4ndsticksmuseum.jpg

Det är beläget på Tändsticksgränd i den byggnad som från 1848 inrymde Jönköpings första tändsticksfabrik. Maskiner och produkter visas och människorna bakom produkten levandegörs, bland annat med hjälp av bildspel. Tändsticksaskar och -etiketter, affischer och böcker hjälper till att föra besökaren tillbaka till tändsticksindustrins storhetstid, en intressant resa från mitten av 1800-talet fram till modern tid.